

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

UKI2026/185

02.Feb.2026

Mariane Paviassen Jensen

Redegørelse for Rigets tilstand.

(Formanden for Naalakkersuisut)

Ordførerindlæg.

“Det er menneskenes lande – det skal forblive på deres hænder”, så tydelig udtrykte digteren og komponisterne fra bandet Sumé.

Grønland vil aldrig blive sat til salg og kan aldrig nogensinde overdrages andre. For den ejes af kalaallit og den vil også være vores efterkommere land.

Vi har gennem mange år levet trygt og har haft fred som vores værdi i vores land. I det land som kan være meget barsk og som også er så utroligt smukt. Vi har udvist loyalitet til vores venner og har følt os ligestillet med dem. Vi har altid ønsket at få samme behandling fra dem.

Men nu har et af vores venner gennem længere tid ganske respektløst sat os under pres. Det førende land, vores frontfigur blandt vores allierede, som vi har anset som ven og beskytter og som vi altid har været loyal overfor, har behandlet os sådan. Deres ageren er særdeles uacceptabel.

De dage som vi har været under hårdt pres har givet usikkerhed hos samfundet og har afstedkommet mange stærke følelser. Mens vores elskede land er blevet behandlet groft respektløst og som et land man bare kunne overtage, har det påvirket alle, fra barn til ældre og sågar uden for vores land, hos mange andre lande. Inuit Ataqatigiit forstår godt vores landsmænd, og vi vil gøre alt hvad der står i vores magt til at sikre at vi selv har myndigheden over vores eget land og ikke mindst, at vi kan leve trygt i vores eget land.

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

Under disse omstændigheder skal vi stå sammen. Vi vil til enhver tid forsvare vores land og vores flag.

Hos Inuit Ataqatigiit ønsker vi ikke at være danskere, vi ønsker ikke at være amerikanere, vi er Kalaallit!

Vi har vores grundlag i demokrati, frihed, demokratiske forpligtelser og inddragelse af samfundet.

Vi har som mål at kunne klare os selv som land, om det er på det økonomiske område eller på det politiske område.

Vi er villige til at samarbejde med andre lande, men hvis der skal være et samarbejde, må vores samarbejdspartnere respektere vores love og livsstil her i vores land.

Kalaallit Nunaat:

I en verden præget af forurening, lever vi her i vores land og har renhed som værdi. Vand, vores havområde, land, luft og natur er noget som vi lever af og som ikke kan udskiftes, uanset hvor mange penge man giver os, så kan man ikke have et sundt liv i et forurennet land.

Vi overudnytter ikke de ressourcer som vores natur giver os, vi udnytter kun det som er tilstrækkeligt til opretholdelsen af vores liv.

Samfundet har en god udnyttelse af naturen og det kan man ikke bytte for penge.

Om rigsfællesskabet:

Ved at vi indtrådte staten i 1953 og ved den efterfølgende indførelse af hjemmestyret i 1979 har vi valgt rigsfællesskabet. Selvstyreløven trådte i kraft i 2009. Vi har gennem selvstyreløven rettigheder, som folk har tilsluttet sig

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

ved en folkeafstemning. Den demokratiske inddragelse og beslutning er ganske klar.

Desuagtet har rigsfællesskabet ikke blot været en dans på roser. Disse anstrengende forhold som vi dengang har været igennem, bearbejdes åbent og i fælles forståelse og vi ved at vi har behandlet disse forhold med mulighed for gensidig tilgivelse. Inuit Ataqatigiit deltager positivt i dette arbejde og fremsætter ønsker. Vi er helt bevidste om danskerne har en forpligtelse til at hele de sår som de har påført os, og vi vil benytte lejligheden til at fremkomme med en kraftig opfordring til at de deltager i arbejdet med at hele vores slår.

Vi accepterer ikke statens handlinger som krænker vores menneskerettigheder. Vi er tilfredse med at vi gennem samarbejde og gensidige forståelse i fællesskab søger løsninger som vi sammen kan gå videre med, men det skal ikke forstås sådan, at vi accepterer de forhold som er blevet begået mod os.

Vi er helt bevidste om, at der stadigvæk udestår en del arbejder som skal løses. Så længe vi er i rigsfællesskab med danskerne skal vi samarbejde om at skulle udføre mange sager på en lige måde og hvor man ikke forskelsbehandler os og der er vi Kalaallits evne til at målsøgende samarbejde af afgørende betydning.

Det skal understreges at ingen parti eller enkeltperson her i landet har til opgave eller ansvaret for at udvide demokratiet. Hvordan samfundet skal drives og bestemmes gennem de rettigheder vi har og skal gennem vores frie muligheder udøves på en respektfuld måde.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Vi skal væk fra at fokusere det som splitter os; vi skal i større grad tage udgangspunkt i hvad der sammentømmer os. Vi skal løfte i flok, og hvis vejen til anerkendelse af os som folk kræver indrømmelser, må vi kunne komme til en klar enighed om det.

Jo, der er nogle forhold som vi i rigsfællesskabet kan være uenige om, og disse forhold arbejder vi for at løse sammen indenfor rigsfællesskabet gennem styrket gensidig respekt.

Vi skal arbejde indenfor gældende lov, arbejdet om § 21 i selvstyreloven udføres i tråd med Inatsisartuts beslutning, og man kan ikke ændre dette før Inatsisartut har truffet en anden beslutning. Sådan gør man i alle andre love; for vi er et land der arbejder i respekt med de demokratiske principper og det skal vi til alle tider værne om.

Vi skal huske på, at det som vi beslutter i dag, også skal bane vej for at vores efterkommere i frihed kan drive dette land.

De forenede nationer:

Der er internationale bestemmelser om gensidig respekt, respekt for landegrænser, om ikke at afskrække samt at leve i gensidig fred.

Vi skal bevare gensidige venlige handlinger lande i mellem, at der ikke udføres strid mellem forskellige folkeslag, at man løser disse gennem trygge samtaler og handlinger, at stater ikke blander sig i andre staters forhold, at man respekterer den politiske frihed og at man ikke udnytter magt, at man udnytter magt til krigshandlinger samt at man fastholder gode aftaler der er blevet indgået.

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

I de forenede nationer benytter man sig af diplomati i et respektfuldt arbejde; der er gensidig respekt allierede imellem. USA's præsident tromler hen over hovedet på alle disse forhold i sine handlinger mod sine allierede og han skader og bringer samarbejdet i fare. Vi takker de stater der modsætter sig og giver støtte til os, men lad os gøre dette klart: vi befinder os stadigvæk i en kritisk situation og vi har brug for støtte.

Vi er den oprindelige befolkning:

Kalaallit er accepteret som en oprindelig befolkning, en oprindelig befolkning som har lært at leve i pagt med naturen, som styres af vejret – som lever i respekt med deres omgivelser og har tilpasset sig omgivelserne. Vi er her fordi vores forfædre har kunnet tilpasset sig, og vi har valgt at være her.

Stormagterne har en meget lille respekt for de oprindelige befolkninger rundt omkring i verden, for man fraskiber de ressourcer som tilhører de oprindelige befolkninger uden at det gavner de oprindelige befolkninger.

Kalaallit Nunaat har også igennem historien gennemlevet sådanne forhold, men i dag besidder Kalaallit en stor magt, ansvar og frihed til selv at udarbejde love, som selv kan bestemme egne forhold, og et af vores vigtige rettigheder er, at vi selv kan træffe beslutninger om hvilken form for udvikling vi ønsker for vort land.

Derfor beder vi andre befolkninger her i vores verden om hver især at leve et liv med mindre forurening og mindre udnyttelse, for den verden vi lever i har vi kun til låns af vores efterkommere.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Vi ønsker ligeledes at benytte lejligheden til at takke vores Inuit frænder om deres støtte i disse urolige tider. Inuits land vil stormagter aldrig kunne rafle om.

Man truer os:

USA's præsident taler om at ville eje vores land, uanset om vi vil eller ej. Vi har meget at miste og der er mange forhold vi skal være påpasselige overfor, for man anser vores land som noget man bare kan tage.

Vi er helt opmærksomme på hvor store uroligheder der foregår i det land som ønsker at overtage os. Sådanne forhold har vi aldrig oplevet i vores land, og vi arbejder hver dag for, at sådanne forhold aldrig nogensinde skal ske her i vores land. Vi vil altid forsvare demokratiet.

Vi sælger aldrig ud af vores rettigheder. Aldrig!

Målsætninger:

Inuit Ataqatigiit arbejder for vores lands selvstændighed. At vi økonomisk og politisk kan drive vores land. Men det er ikke om ganske kort tid. For der foreligger stadigvæk et stort arbejde foran os. Vi er stadigvæk ikke parate til at overtage de store områder.

Selvstændighed kan kun opnås ved at hele samfundet arbejder sammen, gennem partierne har samme målsætninger. Denne indsats kræver gode debatter om hvad der er nødvendigt og det står nu helt klart, at vi endnu ikke er i nærheden af sådanne forhold.

Det er uhyre nødvendigt at vi løfter i flok og påtager os ansvar i flok. Det som vi slet ikke har brug for, er trusler, krige, magtkampe, afdemokratisering og manipulation som desværre bliver mere og mere udbredt.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Vi lever i et stort land med en lille befolkning og vi har en spredt bosætningsform.

Selvstændigt medlemskab i globale samarbejdsfora som Nordisk Råd og NATO er en lille del af vores mål. Der forestår stadigvæk en stor indsats for at kunne opnå samarbejde der er til gavn for vores land.

Et samarbejde der indeholder afsøgning af fælles forståelse, er vejen frem, lad os basere os på gensidigt ansvar og lad os løfte ansvaret på en positiv måde, som vores forfædre har gjort gennem en levevis der baserer sig på gensidig respekt som vi skal værne om og som vi skal videregive til vores efterkommere.

Vi skal arbejde hård for at opnå det, og vi må og skal stå sammen. De muligheder og rettigheder som vores forgængere har grundlagt for at vi selv kunne træffe beslutninger om vore egne forhold skal vi forsvare. Vi skal gøre alt hvad der står i vores magt for ikke at miste dem.

Vores land skal ikke overdrages andre. Vi skal udvise klogskab, vores og vore efterkommeres frihed skal bevares. For Kalaallit Nunaat er vores land.

Det citat jeg startede med har denne afslutning:

”Det er menneskenes lande

De skal styre dem som ét

De skal forblive på deres hænder”

Tak.